

Een basis voor een groene coalitie in Haarlem

een community van stadsmakers
en groene organisaties

CLIMATEMATTERS

Over ClimateMatters

Het doel van Stichting ClimateMatters is bijdragen aan een gezonder leef- en werkklimaat. Zij ondersteunt private en publieke instanties bij hun reactie op de gevolgen van klimaatveranderingen.

ClimateMatters brengt posities van partijen in kaart en legt verbindingen. Ze adviseert over oplossingsrichtingen met een accent op een bio-based en human-based aanpak.

Zij kijkt integraal en systemisch naar veranderingopgaven. En werkt aan het doorvoelen van de noodzaak tot veranderen en het verkrijgen van inzicht in oplossingsmogelijkheden.

Investeren in groen verdient zich namelijk terug met een gezonde, mooie en functionele leef- en werkomgeving. ClimateMatters respecteert de natuur in haar benaderingswijze en geeft haar een plaats aan het begin van het (herstel)proces.

Aanleiding

Het rapport 'Meer waarde met groen' van de Rekenkamercommissie Haarlem (RKC), maart 2016 beschrijft een aanbeveling over actief burgerschap en openbaar groen.

ClimateMatters stelde februari 2019 in de raadscommissie voor om samen met de gemeente en organisaties op te trekken om burgers actief te betrekken bij natuurlijk groen en klimaatadaptatie. In 2020 is het gelukt om een community van stadsmakers en groene organisaties te vormen. Het platform van groene organisaties adviseert aan de gemeente.

Inleiding

Begin 2019 stelde ClimateMatters in een raadscommissie Haarlem - naar aanleiding van een rapport van de Rekenkamercommissie - voor om meer gebruik te maken van de ervaring en kennis van groene organisaties en hun initiatieven. In vervolg op deze inspraak en ambitie werd uit het budget 'Leefbaarheid en initiatieven' een kleinschalig onderzoeksproject gegund aan ClimateMatters (voorjaar, 2019).

Het rapport

Het rapport van de rekenkamercommissie was duidelijk in de aanbevelingen; aanbeveling 3 op pagina 7 van het rapport stelt:

“Stel een plan van aanpak vast voor actief burgerschap in het openbaar groen. Een uitwerkingsplan over burgerparticipatie geeft de noodzakelijke interne en externe helderheid over de (on)mogelijkheden van burgerparticipatie in het groene domein en kan de basis vormen waarmee invulling wordt gegeven aan de juiste ondersteuning richting burgers en organisaties. Faciliteer als onderdeel hiervan andere partijen om naast de gemeentelijke inzet meer groen te realiseren, door de ambitie voor meer groen actief te delen met private en maatschappelijke partijen.”

Werksessie

Het doel was het organiseren van een werksessie met personen en organisaties die actief zijn voor natuurlijk groen in Haarlem. Deze insteek vormde de basis voor ClimateMatters om groene initiatieven en organisaties in kaart te brengen (actieve burgers, stadsmakers en organisaties rond groen in Haarlem).

Vorming community

Daarnaast werd aandacht besteed aan de vorming van een community waar deelnemers van het netwerk elkaar inspireren en steunen bij initiatieven in de Haarlemse wijken.

Werkwijze

Kort na de gunning van het project is het netwerk benaderd voor het houden van een werksessie. Hieraan voorafgaand is een tiental gesprekken gevoerd om mensen te bevragen op het thema groen in Haarlem.

Interviews

Verder zijn in de onderzoeksperiode ruim twintig telefonische interviews gehouden rond groene initiatieven en is onderzocht wat de initiatieven omvatten.

Pandemie

Regelingen rond de pandemie brachten nogal beperkende maatregelen met zich mee. Beperkte groeps grootte en afstand houden maakten bijeenkomsten lastig, de reden waarom uitvoering en afwikkeling van het project vertraging opliepen. Gelukkig heeft de situatie de betrokkenheid van de doelgroep en de kwaliteit van de verkregen inzichten niet beperkt.

Community building

Voorjaar 2020 is begonnen met het bijeenbrengen van een community van actieve stadsmakers die zich met groen en klimaat bezig houden in Haarlem. Hiervoor werd op 12 september 2020 een werksessie georganiseerd met stadsmakers en groene organisaties in Haarlem.

37 betrokkenen (in appgroep)

Ondanks de pandemie lukte het om meer dan 20 deelnemers bijeen te krijgen met het resultaat dat er nu een community is van 37 personen die kennis en ervaring delen en waaruit ondersteuning van wijkgerichte groene initiatieven wordt gegeven.

2021

Voor 2021 staan enkele nieuwe acties/bijeenkomsten gepland die opgestart worden zodra de pandemie dit toelaat.

Resultaten

Na de bespreking van het rapport in de raadscommissie februari 2019, is sinds ongeveer een jaar het Platform Groen met ambtelijke ondersteuning actief, waar gevraagd en ongevraagd advies wordt gegeven. Daarnaast is er gewerkt aan de vorming van een community van stadsmakers die zich op tal van groene initiatieven richt. Beleidsdocumenten zijn bijna gereed of in de maak waaronder het Integraal groenbeleidsplan en natuurinclusief bouwen. Klimaatmaatregelen kunnen nu opgepakt worden en groene initiatieven in de wijken bloeien op.

In cijfers

Het platform bestaat uit gemiddeld 14 personen en de community uit 37 personen. Er zijn nu bijna 100 personen (al dan niet van organisaties) die actief betrokken zijn bij groenprojecten.

1. Groenbeleid Haarlem

2. Platform Groen

3. Community

4. Actief burgerschap

Resultaat 1: Groenbeleid Haarlem

Integraal groenbeleidsplan

Het Integraal groenbeleidsplan is in 2020 uitvoerig aan de orde geweest. Naast interviews met personen uit onze community is er in vier rondes gewerkt aan reacties op alle thema's. In het voorjaar 2021 is het definitieve concept gereed voor het formele inspraaktraject en bespreking in de gemeenteraad.

Klimaatadaptatieagenda

De Klimaatadaptatieagenda uit 2018 heeft inmiddels vervolg gekregen met de stresstesten en risicodialogen. In het convenant 2021 – 2025 voor een toekomstbestendige Waarderpolder zijn deze doelen opgenomen rond klimaat. Eind 2020 is dit convenant ondertekend en begin 2021 wordt dit in de raadscommissie besproken. Enkele deelnemers uit de community zijn hierbij direct betrokken.

Haarlem in de MRA

Haarlem heeft ambtelijke inzet vrijgemaakt om rond integraal groenbeleid en specifiek in het klimaatbeleid het voortouw te nemen voor de MRA.

Resultaat 2: Platform Groen

Het Platform geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de gemeente en komt tweewekelijks bijeen. Projectdocumenten worden met de betrokken projectleiding van de gemeente besproken en van advies voorzien. Ook wordt vooruitlopend op beleid geadviseerd zoals over natuur-inclusief bouwen. Begin 2021 wordt besproken op welke thema's de deelnemers aan het Platform zich in 2021 vooral zullen gaan richten.

Meer vooraf dan achteraf

We willen graag de goede ontwikkeling doorzetten dat er vooraf met het Platform Groen plannen worden besproken. Soms echter komt het voor dat er nog op een laat moment advies gevraagd wordt. Dan volgt de route van inspraak. Hopelijk zal dit minder vaak nodig zijn vanaf dit jaar.

Resultaat 3: Community

Community Groen & Klimaat, van stadsmakers en groenorganisaties

Er is samenwerking van meer dan 30 stadsmakers en organisaties voor steun aan groene initiatieven. De gevormde groep van 37 personen is ontstaan als een subgroep van alle ruim 120 actieve stadsmakers in Haarlem. Steeds meer personen die actief met groen bezig zijn haken aan. Het zijn personen die veelal professioneel actief zijn met groen zoals landschapsarchitecten, welzijnswerkers, werkers bij bureaus Ruimtelijke ordening; wijkraadvertegenwoordigers en enkele ambtenaren.

De groenorganisaties zijn deels actief in de wijken en deels in het Platform Groen. Advisering aan de gemeente gebeurt voornamelijk via het Platform en de ondersteuning van initiatieven komt vooral vanuit de Community Groen & Klimaat.

Er is een levendige discussie in de app-groep van de Community waaruit dan weer nieuwe initiatieven voortkomen en het netwerk verder uitbreidt.

Resultaat 4: Actief burgerschap

In Haarlem wordt – zeker bij klimaatproblemen en groene kansen – duidelijk dat er in de wijken behoefte is aan steun voor de eigen burgerinitiatieven. Steun in kennis over groen, steun bij financiering van wijkinitiatieven en afstemming waar publiek-private groenprojecten samenvloeien. De steun vanuit de Community is al op gang gekomen.

Enkele voorbeelden uit 2020

- In Noord wordt gewerkt aan meer gevelgroen; in de Leidsebuurt is veel meer groen rondom de speeltuin midden in de wijk en doen zich ook kansen om meer gevelgroen aan te brengen.
- In Zuid-west is informatie gegeven over groen en natuurinclusief (ver)bouwen bij particuliere huiseigenaren.
- Er is een project in voorbereiding om drijvende tuintjes te realiseren waar dat kan.
- In Schalkwijk is een heel nieuwe variant ontstaan door “Schalkwijk aan zet” waar tal van voorstellen ter verwezenlijking klaar liggen.

Ondersteuning door Stadsmakers gebeurt in meerdere wijken en is gericht op zelf actief worden. Stadsmakers zijn in gesprek met bewoners over het integraal groenbeleidsplan.

A background image showing a group of people, primarily young adults, sitting around a table in a collaborative setting. They appear to be engaged in a discussion or a workshop. The lighting is warm and the atmosphere is focused. One person in the foreground is wearing a red and white striped shirt, while others are in casual attire like a grey sweater. They are looking at something on the table, possibly a laptop or documents.

Betrokken partijen

Zonder volledig te willen zijn, doen onder meer mee:

- Spaarnelanden
- hoveniers
- Steenbreek 023
- NME
- IVN
- wijkraden
- stadsmakers
- vogel- bijen-; vlinder-; egel- organisaties
- voedselorganisaties
- bomenstichting
- bomenwachters
- ecologen
- landschapsarchitecten
- enkele raadsleden

Deze lijst is niet compleet maar geeft een goed beeld van de interesse vanuit het groene werkveld.

Vooruitblik naar 2021

Ontwikkelpotentie

Haarlem kan met de steun van het deelnemersplatform en van de Community een grote stap zetten in meer waarde met meer groen. De aanbeveling voor een plan van aanpak voor actief burgerschap in het openbaar groen kan nu gericht zijn beslag krijgen. De Community Groen & Klimaat is hierover onderling in gesprek om hun professionele kracht in te zetten.

Samenhang en afstemming

Samenwerking en afstemming tussen de deelnemers krijgt steeds meer vorm, zoals samenwerking en afstemming met de gemeente. In uitvoering van beleid, beheer en nieuwe initiatieven zijn nog kansen te pakken en kan samenwerking van deelnemers van de Community Groen & Klimaat met Spaarnelanden en andere gemeentelijke professionals bijvoorbeeld veel win-winkansen opleveren.

Conclusies

Uit het voorgaande blijkt dat er veel stadsmakers actief zijn met veel initiatieven, projecten en acties. Ook groene organisaties geven veel adviezen aan de gemeente. Burgers willen – juist nu – aan de slag met natuur en klimaat.

Goede basis voor een groene coalitie

Er is al meer dan een basis voor een groene coalitie in Haarlem. De *Community Groen & Klimaat* is actief en het *Platform Groen* geeft veel adviezen aan de gemeente en is van plan om meer (strategische) focus aan te brengen.

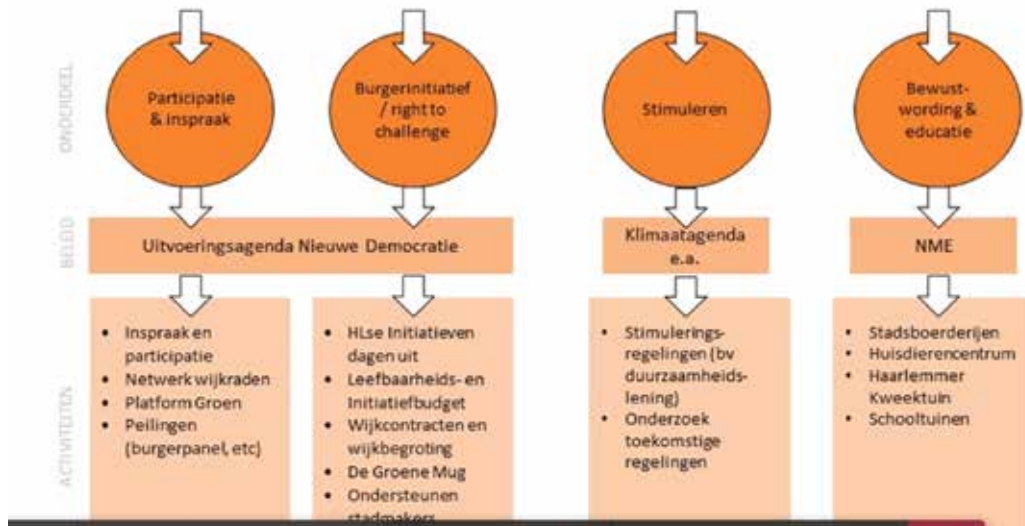
Krachtige burgerparticipatie

Burgerparticipatie krijgt kracht door de professionele ondersteuning van stadsmakers. De community ondersteunt dialogen in de wijken bij uitvoering van groenbeleid. Concrete projecten in de wijken worden opgepakt en uitgevoerd zodat Haarlem een echt groene en klimaatbestendige stad wordt. Zo geven we samen de stad vorm.

Bijlage 1: Kracht van de Samenleving

“Het stimuleren, ondersteunen en bundelen van de inzet en kennis van de brede samenleving op het gebied van groen, klimaatadaptaties en biodiversiteit”

Copyright: ClimateMatters 2021

CLIMATE**MATTERS**